

Anbefalinger for kompetansetiltak innen barnehage- og skolemiljø

Vi har gjennomgått og vurdert alle pågående kompetansetiltak for trygt og godt barnehage- og skolemiljø, blant annet mobbeombudsordningen og tiltakene i Inkluderende barnehage- og skolemiljø. Dette er våre anbefalinger.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 11.01.2021

[Les alle anbefalingene](#)

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

Inkluderende barnehage- og skolemiljø er et statlig tiltak med kompetanseutvikling for barnehager, skoler, myndighet og eiere om trygt og godt barnehage- og skolemiljø uten mobbing og andre krenkelser.

1. **Læringsmiljøprosjektet** retter seg mot barnehager og skoler som har vedvarende utfordringer med læringsmiljøet, og som får støtte fra eksterne veiledere. Vi anbefaler å videreføre og videreutvikle Læringsmiljøprosjektet.
2. **Samlingsbasert tilbud** er for barnehager og skoler som ønsker noe støtte i arbeidet med trygge og gode barnehage- og skolemiljø. Vi anbefaler å avvikle tilbudet. Arbeidsmåtene i dette tilbudet overlapper på en del områder med regional og desentralisert ordning. Samtidig anbefaler vi å vurdere om det er behov for digitale fagsamlinger i regi av Udir.
3. **Nettbasert tilbud** er for dem som ønsker å jobbe selvstendig med støtte fra et nettkurs. Tilbudet ble ledet av Høgskolen i Innlandet, og krevde påmelding. Vi jobber nå med å utvikle nettbaserte

kompetansepakker om barnehage- og skolemiljø for ledere og ansatte, som er gratis og åpne for alle. Kompetansepakkene vil erstatte det nettbaserte tilbudet.

Mobbeombudsordningen

Mobbeombudsordningen bidrar til at barn, elever og foreldre får støtte og veiledning i saker om psykososialt miljø. Mobbeombudene er en uavhengig instans som bistår når barn og elever ikke har det trygt og godt i barnehagen eller på skolen. Vi anbefaler å videreføre ordningen. Det er viktig at alle barn og elever får det samme tilbudet uansett hvor i landet de bor, og vi anbefaler at det nasjonale mandatet for ordningen blir spisset for å bidra til en likere praksis. Mandatet må sees i sammenheng med utredning av videre organisering og finansiering av ordningen.

Videreutdanning for skoleledere

Skoleledere har en viktig rolle i arbeidet med trygt og godt skolemiljø. Deres holdninger og kompetanse er avgjørende for skolens arbeid. På bakgrunn av erfaringer med studiet så langt, anbefaler vi å videreføre dette tiltaket også etter 2022. Vi anbefaler også å opprette et lignende tilbud for styrere i barnehager.

Læringsmiljø- og mobbeprogram

Mobbeprogrammer som kompetanseutviklingstiltak dekker ikke kompleksiteten og alle føringer for arbeidet med skolemiljø i opplæringsloven og i læreplanverket. Derfor anbefaler vi å ikke lyse ut midler til programeiere.

Dembra

Dembra (Demokratisk beredskap mot rasisme, antisemittisme og udemokratiske holdninger) er et kompetansehevingstilbud som tilbyr veiledning, kurs og nettbaserte ressurser for å forebygge ulike former for gruppefiendtlighet og udemokratiske holdninger. Vi vil koble Dembra til kompetansetiltak for skolemiljø, og tydeliggjøre sammenhengene mellom opplæring i fag og skolens arbeid med læringsmiljø og skolekultur.

Bakgrunn

Oppdraget med å vurdere kompetansetiltakene for barnehage- og skolemiljø ble gitt av

Kunnskapsdepartementet i Tildelingsbrevet 2019. Utdanningsdirektoratet ble bedt om å «foreta en vurdering av alle kompetansetiltakene som nå gjennomføres for å bygge gode barnehage- og skolemiljøer uten mobbing, herunder vurdere mobbeprogrammenes plass i kompetansearbeidet».